

Veredictes del Judici Popular al projecte Castor

A Barcelona, el dissabte 17 de juny de 2017

Constituit el Tribunal per jutjar les responsabilitats per les vulneracions fruit del disseny i execució de l'activitat relacionada amb la Plataforma Castor, s'ha cridat a les parts acusades i la seva defensa, després de ser notificades formalment en el seu dia, en estricte respecte del dret a defensa. Davant les seves incompareixences, s'ha passat a cridar i a interrogar els diferents testimonis de les parts acusadores.

Valorats els diferents arguments manifestats pels testimonis i analitzades les proves documentals a disposició del Tribunal sobre les diferents vulneracions de normes jurídiques, internes i internacionals, que ha comportat el Projecte Castor, el Tribunal, de forma provisional, conclou:

Primer.- De les proves testificals practicades en el dia d'avui podem apreciar que, no només hi ha indicis, sinó més aviat constatacions fefaents sobre diverses violacions de normes jurídiques, en la concessió, construcció, desenvolupament d'activitats, supervisió, finançament i indemnització del Projecte Castor.

Segon.- La responsabilitat per les vulneracions, que més endavant analitzarem, han de ser atribuïdes, de forma solidària, a les parts acusades. És a dir:

- L'empresa ESCAL UGS, participada en un 66'6 % per l'empresa ACS, responsabilitat que inclou la dels seus directius.
- El govern espanyol, el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, i les diferents persones que van ocupar càrrecs de responsabilitat durant el procés en que s'esdevenen les irregularitats del Projecte Castor.
- El Banc Europeu d'Inversions, òrgan financer de la Unió Europea, incloent-hi el seu personal directiu, responsable de les decisions referents al Projecte Castor.

Tercer.- El Tribunal entén que es tracta d'una responsabilitat solidària donat que, si bé s'han produït diverses irregularitats, en diferents moments i en diferents graus, durant l'existència del Projecte Castor, no les podem ni entendre ni analitzar de forma aïllada ja que són totes elles fruit d'una bastida jurídica que ha acabat lucrant a interessos molt específics del sector empresarial -malgrat que la plataforma mai no ha entrat en funcionament-, ha causat danys ambientals, socials i psicològics, ha imposat a la ciutadania el pagament de les indemnitzacions i les retribucions del sistema gasista, i ha garantit impunitat a diversos actors que han obrat en connivència per tal de satisfer l'interès propi per sobre de l'interès col·lectiu.

Quart.- Malgrat les dificultats per identificar els responsables i la forma de fer front a la responsabilitat, correspon ara constatar les diferents vulneracions que s'han donat en el Projecte Castor: Pel que fa als delictes socials i ambientals, si bé la tramitació administrativa del projecte Castor ha estat sotmesa a diferents legislacions sectorials i a l'obtenció d'un seguit de permisos i llicències, podem constatar greus incompliments en matèria de drets de participació ciutadana en la presa de decisions i accés a la informació; vulneracions de la normativa ambiental, amb contundents i duradors efectes socials, per

l'omissió d'exigències bàsiques, com és la manca d'estudi sismològic del projecte i la manca d'estudi i avaluació del risc d'escapament de gas i impactes en la salut de les persones i el medi ambient; i, una negligència de les administracions públiques i l'empresa en la gestió de l'emergència sísmica per a garantir la seguretat de les persones i la protecció del medi ambient. És per aquests motius que constatem, entre d'altres:

- Una falta de reconeixement dels fonaments d'una societat democràtica i de les pràctiques de participació ciutadana.
- La invalidesa del sistema geològic i del model dinàmic que fonamenten el projecte i que han comportat un cúmul de negligències en la seva execució.
- L'incompliment de l'obligació de valoració dels riscos geològics i d'estimació dels costos associats, així com l'incompliment del principi de precaució.
- I, l'incompliment de les recomanacions de l'Institut Geològic i Miner d'Espanya (IGME) sobre les bones pràctiques en la injecció de gas.

Cinquè.- Pel que fa als delictes de corrupció i endeutament il·legítim, declarem no conforme a dret la decisió adoptada pel Govern de l'Estat de compensar el concessionari de la Plataforma Castor per la renúncia a la concessió, amb el valor net comptable de les instal·lacions. A més de poder constituir una vulneració de les regles de la competència fixades per la mateixa UE, constitueix un tracte de favor, un ajut estatal totalment injustificat, doncs s'adreça a una empresa que ocupa una evident posició de poder en el mercat. En aquest sentit, el Govern espanyol, mitjançant el Reial decret llei 13/2014, de 3 d'octubre, pel qual s'adopten mesures urgents amb relació amb el sistema gasista i la titularitat de centrals nuclears, acceptà la renúncia de la concessió del magatzem de gas Castor i fixà una indemnització per la companyia. Aquest text normatiu fou tramitat de manera contrària a l'ordenament constitucional, per la via de Real Decret Llei i no com a projecte de llei, generant efectes immediats amb l'objectiu d'obstaculitzar el seu control judicial; igualment, es tracta d'una norma amb rang legal aprovada pel Govern, és a dir, sense inicial debat polític (ni públic) i que posteriorment, en el tràmit de convalidació parlamentària, impedeix la presentació d'esmenes. Aquestes esmenes haguessin pogut permetre, entre d'altres mesures: no acceptar la renúncia d'ESCAL UGS i paralitzar el pagament de la indemnització; fer peritages per quantificar els danys materials que ha patit la ciutadania de les Terres del Sénia com a conseqüència dels terratrèmols; preveure els danys morals; prioritzar els pagaments i la reparació a les persones afectades; fer informes per saber si es van complir els requisits per garantir que el projecte era plenament viable; auditar els costos del projecte; i, garantir que els costos de desmantellar la plataforma no fossin imputats als/les consumidors/es del sistema gasista, exigint que la mateixa concessionària assumís aquest desmantellament.

Sisè.- També resulta contrària a la defensa de l'interès col·lectiu la manera en que es fixa i es satisfà la indemnització rebuda per l'empresa un cop efectuada la renúncia a la concessió. Com és notori, el pagament de la indemnització, ha estat repercutit en els/les usuàries finals del de sistema gasista. Aquests estan obligats a assumir i pagar el cost econòmic de la rescissió d'un projecte promogut per una administració pública, però executat en règim de concessió per una entitat privada, que pretenia lucrar-se amb la seva construcció i explotació. L'abast de la indemnització implica una protecció desproporcionada dels interessos empresarials, que queden deslliurats de tot tipus de responsabilitat pel fracàs del projecte. Per altra banda, el Govern va fer efectiva aquesta indemnització a l'empresa Escal UGS en el temps extraordinari de trenta dies des de la publicació del Reial decret llei 13/2014. Aquesta urgència anava lligada a la necessitat de pagament immediat dels bons del projecte que es van emetre a iniciativa del Banc Europeu d'Inversions per refinançar el deute de construcció del projecte Castor,

comportant una prevaricació ambiental i una generació de deute il·legítim que s'ha tornat a repetir en el finançament d'altres infraestructures de gas i de transport a Europa amb la mateixa lògica i impacte. En aquest sentit, cal assenyalar la responsabilitat directa del Banc Europeu d'Inversions per assegurar amb fons públics un projecte de caràcter fonamentalment especulatiu, fins i tot sense respectar la seva pròpia normativa interna.

Per tot això, estimem que:

- S'hauria d'anul·lar i deixar sense efecte la compensació que el Reial decret llei va atorgar a Escal UGS, ja que parteix de l'existència d'una actuació dolosa o negligent de l'Administració, sense comprovar prèviament si la persona a indemnitzar (el concessionari) ha actuat de forma dolosa o negligent. Va en contra de l'interès públic indemnitzar al concessionari de forma urgent sense considerar que les conseqüències de la seva conducta podrien arribar a ser delictives.
- S'hauria de constatar que aquesta mesura suposa un frau de llei, un abús de dret i la vulneració dels principis de la bona fe i de la confiança legítima, donat que l'Administració no té causa per indemnitzar al concessionari, amb caràcter urgent, en imports molt elevats i fent recaure el pagament en els/les consumidores i usuàries,
- S'hauria de prioritzar el pagament a les persones afectades per danys materials i morals. El concessionari titular de la instal·lació, que la va construir i posar en funcionament, ha de respondre pels danys causats, dels perills creats i de les conseqüències de la paralització del seu funcionament per tal d'evitar danys majors.
- S'haurien de derivar les responsabilitats fruit d'una mala praxis continuada de l'Administració i de l'acumulació d'indicis d'hipotètics il·lícits penals: resulta evident que l'Estat i la mercantil concessionària de la plataforma Castor haurien pactat una sortida i una indemnització per motius aliens a l'interès general després de generar greus desperfectes i danys al patrimoni particular i públic, així com de caire social, econòmic i ambiental.
- S'haurien de reparar els danys ocasionats mitjançant les corresponents indemnitzacions i, fins allà on sigui possible, a través de mesures de reparació i restauració ambiental. El pagament de les indemnitzacions i activitats de reparació i restauració ambiental conseqüència de responsabilitats de l'empresa hauran de ser assumits per aquesta.
- S'hauria de desmantellar la plataforma Castor, assumint-ne el cost l'empresa en la seva integritat amb garanties de seguretat per a la població local, i aturar el pagament del manteniment d'una infraestructura que ja ha mostrat els seus perills, la causa dels quals també ha estat àmpliament constatada.

En data d'avui, el Tribunal fa públic aquest veredicta provisional i es dóna un termini de tres mesos per tal de fer pública la seva sentència definitiva en la qual els seus arguments estiguin completament fonamentats.

<http://www.odg.cat/ca/judici-castor>

[#JudiciCastor](#)